

тися вищим керівництвом території. Якщо імпульс з боку влади слабне або взагалі відсутній, то зникає й сам процес.

2. Реалізація стратегічного розвитку території передбачає участь працівників усіх рівнів і структур, що функціонують на території.

3. Необхідність та зміст стратегічного розвитку території повинні обґрунтовуватися серйозними дослідженнями й фактичними даними.

4. Щоб ефективно здійснювати стратегічний розвиток території, необхідно правильно визначити внутрішні сильні й слабкі сторони території, а також зовнішні можливості й небезпеки.

5. Стратегічний розвиток території повинен бути гнучким, щоб при необхідності можна було здійснити його модифікацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Стратегія економічного і соціального розвитку Херсонської області до 2015 року. <http://www.oblrada.ks.ua>
2. Бавико О.Є. Центр Разумкова. Дослідницький проект «Середній клас в Україні». <http://www.uceps.org>
3. Богданов А.А. Тектология: (Всеобщая организационная наука). В 2-х кн. Кн.1. М.: Экономика, 1989. 304 с.
4. Пригожин И, Стенгерс И. Порядок из хаоса. – М.: Эдиториал. УРСС, 2001. 468 с.
5. Хайек Ф. Сборник эссе – австрийская экономическая теория и идеал свободы. М.: Экономика, 2002. 345 с.

УДК 639.3

ДО ПИТАННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ВОДНІ БІОРЕСУРСИ ТА АКВАКУЛЬТУРА" ХЕРСОНЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

*Шевченко В. Ю. – к. с.-г. н., доцент,
Рачковський А. В. – асистент, Херсонський ДАУ*

Постановка проблеми. Практична підготовка студентів є невід'ємною складовою формування фахівців вищого освітнього рівня, що закріплено у відповідних законодавчих актах [1]. На цій підставі розроблені та діють відповідні методичні вказівки та рекомендації [2-3]. Термін та спрямованість навчальних і технологічних (виробничих) практик визначено галузевими стандартами, базовими навчальними планами, які затверджено Міністерством освіти і науки України та Міністерством аграрної політики України, а також типовими програмами відповідних навчальних дисциплін, складові яких передбачають практичну підготовку. У процесі підготовки спеціалістів технологічного профілю взагалі та водних біоресурсів та аквакультури зокрема така підготовка набуває провідного значення, оскільки тільки власний досвід діяльності в реальних умовах виробництва дозволяє в повному обсязі підготуватися до майбутньої роботи на виробничому підприємстві.

Стан вивчення проблеми. Найпростіше процес практичної підготовки може бути організованим в умовах спеціалізованих учбових господарств. Однак у нинішніх умовах організація та діяльність останніх пов'язана із труднощами, що часом є неподоланими. Окрім цього, окремі, навіть спеціалізовані господарства, не можуть охопити всього різноманіття технологій, що є в деяких галузях рибогосподарського виробництва.

Певні переваги має залучення студентів до науково-дослідних робіт, що проводяться окремими підрозділами вищого навчального закладу [4]. Однак ця можливість обмежена невеликими обсягами та нестабільністю робіт такого плану, що проводяться в нинішніх складних умовах.

Досвід радянських часів тодішньої кафедри рибництва Херсонського сільськогосподарського інституту свідчить про виключно високу ефективність проходження практик в умовах діючих підприємств. Реалії останніх часів у багатьох випадках характеризуються докорінною зміною форм управління та виробничих відносин на підприємствах. Це потягло за собою різке скорочення виробництва та можливостей проходження практик студентами навчальних закладів на цих підприємствах. Окрім цього падіння рівня виробництва на більшості підприємств не дозволяє в ході практик на їхній базі ознайомити повною мірою студентів з провідними технологіями, що розроблені та існують в галузі на нинішній момент.

Результати досліджень. Певних переваг набуває використання системи філій кафедр на виробництві. Така система передбачає створення на провідних підприємствах філій кафедр, на базі яких здійснюється проведення лабораторно-практичних занять та проходження практик студентами. За достатньої розгалуженості така система дозволяє охопити достатньо широке коло технологічних операцій, які повинні засвоїти майбутні фахівці.

У цьому зв'язку доцільно розглянути досвід рибогосподарського відділення рибогосподарсько-екологічного факультету (РЕФ) ХДАУ.

За останні роки зусиллями рибогосподарського відділення сформовано перелік підприємств галузі, з якими укладено відповідні договори, оформлені паспорти баз практик, та таких, що активно використовуються як місця проходження практики студентами. Переліком охоплені підприємства двох республік (АР Крим та Молдова) та семи областей України (табл. 1).

Серед наведених підприємств є науково-дослідні установи, відкриті та закриті акціонерні товариства (колишні обласні рибокомбінати), фермерські та приватні господарства, рибколгоспи. Широкий спектр форм організації, підпорядкування, власності, характеру діяльності створює передумови для оптимального вирішення вибору місця проходження практики в залежності від її спрямування та програми.

Окрім паспортизованих господарств, проходження практик відбувається на інших підприємствах за разовими листами-замовленнями. У нижченаведеній таблиці приведено характеристику використання таких підприємств порівняно із використанням паспортизованих господарств (табл. 2).

З наведених даних випливає те, що істотна більшість студентів проходить практики на паспортизованих підприємствах, що обумовлено сталими контактами ХДАУ з цими підприємствами.

На жаль, лише частина підприємств, як правило, периферійних, може взяти на себе розміщення практикантів, що певною мірою обмежує можливість вибору.

Таблиця 1 – Перелік баз практик рибогосподарського відділення РЕФ

№	Республіка, область	Назва
1	АР Крим	ВАТ Кримський виробничий рибокомбінат
2	АР Крим	р/к імені Кримських партизан
3	АР Крим	Кримський риборозплідник
4	АР Крим	Південний науково-дослідний інститут морського рибного господарства та океанографії
5	АР Крим	Інститут біології південних морів ім. О.О. Ковалевського НАНУ
6	Молдова	НВДП «Аквакультура Молдови»
7	Дніпропетровська	ВАТ Криворізьке сільськогосподарсько-рибоведине підприємство
8	Миколаївська	Фермерське господарство «Південний берег»
9	Одеська	ЗАТ Одесарибгосп
10	Одеська	РАКП «Придунайська нива»
11	Сумська	ВАТ Лебединська рибоводно-меліоративна станція
12	Херсонська	РККП «Славутич»
13	Херсонська	Херсонський виробничо-експериментальний завод по розведенню молоді частикових риб
14	Херсонська	Дніпровський виробничо-експериментальний осетровий риборозплідний завод
15	Херсонська	Рибколгосп «Ревхвиля»
16	Херсонська	Новокаховський риборозплідний завод частикових риб
17	Херсонська	Орендний рибогосподарський кооператив «Рибалки Херсону»
18	Херсонська	Херсонський територіальний відділ Південного басейнового управління з охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства
19	Херсонська	Херсонська науково-дослідна біологічна станція інституту гідробіології НАНУ
20	Херсонська	ДП Азовський центр ПівденНІРО, Науково-дослідна база «Сиваш»
21	Херсонська	Приватне підприємство агрофірма «Амур»
22	Херсонська	ВАТ «Херсонрибгосп»
23	Херсонська	Р/к Петропавлівський
24	Черкаська	Ірклівський розплідник рослиноїдних риб
25	Чернігівська	ВАТ Чернігівське рибне господарство
26	Чернігівська	КСП Чернігівська рибоводно-меліоративна станція

Таблиця 2 – Відомості про стан проходження виробничої практики студентами РЕФ за спеціальністю «Водні біоресурси та аквакультура»

Рік	Кількість студентів 3 - 6 курсів денної форми навчання, які виконали програму виробничої практики		
	на паспортизованих базах практик	в інших господарствах за листами-запитами	разом по рибогосподарському відділенню
2006	65	21	86
2007	63	19	82
2008	57	8	65
2009	68	16	84
2010	63	23	86
2011	54	19	73

У сучасних умовах вибір конкретної форми організації практичної підготовки в умовах та із залученням потужностей виробничих підприємств складає певну проблему з огляду на обмеженість важелів впливу вищого навчального закладу на підприємства в плані такої організації.

Певна частина підприємств не забезпечує студентам необхідних умов для отримання практичної підготовки на рівні вимог до первинних посад, зазначених в освітньо-кваліфікаційних характеристиках фахівців.

Висновки та пропозиції. Існує ряд невирішених проблем в організації і виконанні програм практичного навчання студентів, що загострюються внаслідок складних економічних умов, в яких перебувають навчальні заклади та виробничі підприємства. Практично відсутнє фінансування керівників практикою від навчального закладу та підприємства.

Тим не менше, є достатньо широкий спектр можливостей для організації практичного навчання студентів з метою набуття ними навичок, необхідних для реалізації себе як фахівців в галузі водних біоресурсів та аквакультури і завдання вищого навчального закладу полягає в свідомому використанні цих можливостей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про вищу освіту. Закон України від 17.01.2002. № 2984 – III. //Відомості Верховної ради України № 20. - 17.15.2002. – С. 506 – 536.
2. Шерман І. М., Шевченко П. Г., Пилипенко Ю. В., Захаренко М. О. та ін. Наскрізна програма та методичні рекомендації з проведення практик студентів вищих навчальних закладів Мінагрополітики України за напрямком підготовки (ОКР "бакалавр") 6.090201 "Водні біоресурси та аквакультура" і спеціальностями (ОКР "магістр"): 8.09020101 "Водні біоресурси", 8.09020102 "Аквакультура", 8.09020103 "Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіонтів". – К.: Аграрна освіта, 2009. – 49 с.
3. Стешенко В. В. Організація практичної підготовки студентів у магістратурі. // Нові технології навчання . Науково-методичний збірник К.: Науково-методичний центр вищої освіти Міністерства освіти і науки України. - 2004.- Вип. 37.- С. 121 – 126.
4. Шевченко В. Ю. Науково-дослідна робота студентів як захід підготовки фахівців в галузі водних біоресурсів. //Матеріали науково-практичної конференції молодих вчених "Наукове забезпечення регіонального потенціалу на території акваторій України" 20. 10. 2008 р. Херсон, 2008 . – С. 4 – 7.

УДК: 004: 519.72: 63

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ

Ч.1. Первина організація інформаційного забезпечення

Коваленко С.А. – н. с., ІЗПР НААНУ

Крініцин В.В. – к. т. н., Херсонський ЕПІ

Міхеев Є.К. – д. с.-г. н., Херсонський ДАУ

Актуальність проблеми. Аналіз ефективності управляючих рішень в регіональних агросистемах вказує на наявність декількох причин об'єктивного характе-